

Aan: de raden van de U10-gemeenten
(cc. Colleges van burgemeester en wethouders)

Behandeld door F. Lith
Doorkiesnummer 030 – 28 61378
E-mail f.lith@utrecht.nl
Bijlage(n) Verslag d.d. 12 oktober 2016

Datum 8 november 2016
Ons kenmerk
Onderwerp Positionering raden in
U10-netwerk
Verzonden 8 november 2016

Geachte raad,

Het is ongeveer een jaar geleden, dat een aantal raadsleden uit verschillende U10 gemeenten het pamflet Anders Kaderen = Anders Organiseren ondertekenden. Daarin deden de raadsleden een oproep aan de colleges van burgemeester en wethouders om onder meer door een goede informatievoorziening de gemeenteraden in het U10-netwerk in een goede positie te brengen. De raden willen meer en beter betrokken zijn bij het stellen van kaders, het nemen van besluiten en de controle op de inzet van gemeenten in het U10-netwerk.

Op initiatief van het Griffiersnetwerk U10 heeft een aantal initiatiefnemers van het pamflet aangevuld met andere raadsleden “een jaar na dato” ervaringen uitgewisseld. De bijeenkomst, die werd ingeleid door burgemeester Frans Backhuijs, bestuurlijke trekker van de U10, vond plaats in het gemeentehuis van Houten op 12 oktober jl. Mede namens de deelnemende raadsleden stuur ik u hierbij het verslag van de bijeenkomst. Het verslag bevat impliciet de oproep om invulling te geven aan de tijdens het overleg getrokken conclusies. Kort samengevat:

1. Betere informatie van de raden vanuit colleges en een meer actievere opstelling van raadsleden cq. raden. Een haal- en brengplicht over en weer.
2. Versterken van de agenderende rol van de raden en daarmee het “sturen” van de bestuurstafels.
3. Meer “maatwerk” bij het organiseren van het U10 Beraad(t) (meerdere werkvormen, agendasettende thema's).

Met de bijeenkomst hebben de betrokken raadsleden in feite al een voorschotje genomen op de evaluatie die in het Bestuursconvenant samenwerking U10-gemeenten is afgesproken. Die evaluatie die uiteraard gericht is op de verdere ontwikkeling van het U10-netwerk wordt binnenkort in gang gezet.

Uiteraard hoeft voor verbetering niet gewacht te worden op de evaluatie. Op basis van de aanbevelingen van de bespreking in Houten zal bij het 4^e U10 Beraad(t) al geëxperimenteerd worden met een andere opzet. Kortgeleden hebt u van de gemeenteraad van De Bilt een “save the date” ontvangen voor de bijeenkomst op 30 november 2016. Het thema van de avond is Circulaire economie.

Met vriendelijke groet,

Heleen Hofland
Voorzitter Griffiersnetwerk U10

Frans Backhuijs
Bestuurlijke trekker U10

Verslag bijeenkomst U10 Raadsleden 12 oktober 2016 te Houten

Aanwezigen

Frans Backhuijs (bestuurlijk “trekker” U10 en burgemeester Nieuwegein)

Vertegenwoordigers gemeenteraden:

Lex van Eindhoven (Utrecht), Renee Blom (Nieuwegein), Jelte Huizinga (IJsselstein), Fred Schenk (Bunnik), Carlo Fiscalini (Zeist), Bas Meijer (Utrecht), Tom Verhoeve (Nieuwegein), Marcel Dagniaux (Houten), Arie Viskil (Bunnik), Dick van Ginkel (Zeist), Pieter Verolmen (Zeist) en Jacques Sistermans (Woerden).

Vertegenwoordigers griffiersnetwerk U10:

Heleen Hofland, William van Zanen, Erwin Geldorp, Johan Janssen en Frank Lith

Vertegenwoordiger U10 procesteam:

Leo van den Nieuwendijk

Start:

Frans Backhuijs schetst het doel van de bijeenkomst: aftasten op welke wijze de gemeenteraden en individuele raadsleden zich betrokken voelen bij de U10 netwerkorganisatie en welke doorontwikkeling wenselijk is.

Aan de hand van een voorstelronde worden de aanwezige vertegenwoordigers van de raden gevraagd antwoord te geven op de vraag: “*De U10 is voor mij...*” of “*Ik associeer de U10 met...*” Een inventarisatie:

- Ambitie om regio beter en sneller te functioneren ten dienste van de inwoners.
- Ontbreken van een adequate communicatie naar de raden.
- Heeft potentie, moeten nu wel doorpakken. De losse samenhang is geschikt, maar het moet geen bestuurlijk feestje worden.
- (Te) vrijblijvende samenwerking. We moeten nu de resultaten gaan zien.
- Unieke kans om tot synergievoordelen te komen. Nu pragmatisch en slim te werk gaan om niet langs elkaar heen te gaan werken.
- Gemeente van de toekomst, samenwerking moet intensiever worden. Niet onderling vliegen afvangen.
- Lichtvoetig, moet niet te vrijblijvend worden.

- Vehikel om dingen tot stand te brengen, anderen worden “geïnspireerd”. Nu nog te veel bestuurders–samenwerking. Moet wat gebeuren om raadsleden meer te betrekken.
- Club waar wethouders veel doen, maar de raad niet melden wat ze doen.
- Instrument om als gemeente de blik naar buiten te kunnen richten. Op dit moment leeft de U10 onvoldoende bij de raad.
- Kan geweldige kansen bieden. Nu hoog abstractieniveau, komt niet in leefwereld van raadslid.
- Waken dat de U10 niet wordt geïnstitutionaliseerd. Er is meer terugkoppeling over en weer nodig. Missen van een vorm van raadsleden netwerk.
- Netwerkorganisatie. Minder vrijblijvend maken. Staat nu te veel op afstand van de raad.

Twee gesprekstafels:

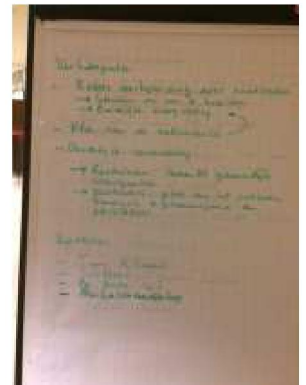
Mede aan de hand van deze opbrengst en de navolgende stellingen zijn er twee gesprekstafels gevormd.

1. Is de U10 enkel en alleen van/voor de colleges?
2. Zo nee, welke rol heeft een gemeenteraad als geheel en een individueel raadslid in de U10?
3. Herkent u als raadslid dat het U10–beraad(t) voor u als raad en raadslid hét platform is om uw rol uit te oefenen?
4. Is de geest en het doel van het U10 pamflet op dit moment voldoende tot zijn recht gekomen in de dagelijkse praktijk?
5. Wat is er nodig dat het U10–beraad(t) hetzelfde belang krijgt als een lokale raads– of commissievergadering?

Tafel 1

De U10 is absoluut ook een netwerkorganisatie van en voor de gemeenteraden. Om als gemeenteraad of individueel raadslid in positie te worden gebracht, is het volgende wenselijk:

- Informatie dient meer vanuit het perspectief van de gemeenteraadsleden opgesteld te worden. Datzelfde geldt voor de wijze van communicatie via onder meer de digitale nieuwsbrief. Het is wenselijk dat daar meer dan nu inzicht wordt gegeven in de inhoud en de relevante aspecten die bij die inhoud horen. Daarnaast dienen inwoners binnen het U10 gebied eveneens uit de voeten te kunnen met de informatie; voor hen moet het toegankelijk en begrijpelijk zijn. Zijn er aanspreekpunten voor de verschillende onderwerpen; bij de U10 en de deelnemende gemeenten? Bijvoorbeeld raadsrapporteurs/raadsambassadeurs.
- De netwerkorganisatie is vooral van meerwaarde als ook actuele en urgente onderwerpen / thema's aan de orde komen. Juist dan kunnen de partners elkaar versterken en aanvullen. Een goede timing en agenda is daarbij van belang.
- In relatie tot het punt hierboven; het U10 Beraad(t) dient vooral overleg tussen verschillende raden/raadsleden te faciliteren. Verschillende werkvormen zijn denkbaar, daar kan mee geëxperimenteerd worden. Bijvoorbeeld dat de fracties van eenzelfde “bloedgroep” van de U10 gemeenten gezamenlijk spreken over een thema (intergemeentelijk fractieoverleg). Het (informele) netwerken is een belangrijk onderdeel van het U10 Beraad(t). De onderwerpen dienen actueel en urgent te zijn, zo mogelijk gekoppeld aan de bestuurstafels.
- De bestuurlijke wereld van de U10 moet in algemene zin meer een onderdeel gaan worden van de lokale bestuurlijke wereld. Dat vraagt gedragsaanpassingen van collegeleden maar ook van raadsleden. De wethouders moeten actiever en meer structureel terugkoppelen wat er in de U10 speelt. De raadsleden moeten hier zo nodig proactief naar vragen.

Tafel 2

De volgende aanbevelingen zijn gedaan:

- De wethouders zouden meer de rol van U10 ambassadeur moeten oppakken. Laat de wethouders vooraf een startdocument opstellen met daarin duidelijk geformuleerd de vraagstukken en dilemma's. Agendeer dit stuk met een duidelijke vraagstelling voor een U10 Beraad(t) en laat de verantwoordelijk portefeuillehouders een pitch houden;
- De U10 vraagt tegelijkertijd ook een betere voorbereiding door raadsleden. Als er vooraf stukken met een duidelijke vraagstelling liggen, krijgen de deelnemers vanzelf vooraf "huiswerk" op en worden de U10 Beraden vanzelf minder vrijblijvend;
- De rolverdeling is dan idealiter:
 - ⇒ Wethouders bedenken in gezamenlijkheid de scenario's, pitchen het probleem en luisteren;
 - ⇒ Raadsleden komen tot gezamenlijke standpunten;
- De U10 Beraden zouden vervangen kunnen worden door kleinere, parallelle sessies. Gedacht wordt aan Thema Raadstafels als equivalent van de bestuurstafels. Laat bijvoorbeeld de 6 bestuurstafels, ieder 2 keer per jaar een bijeenkomst organiseren;
- Het helpt enorm als de data (en als dat kan de thema's) vroeg bekend worden gemaakt, het liefst nu al voor heel 2017;
- Tip voor de griffier/agendacommissie: agendeer de U10 nieuwsbrief voor een commissievergadering.

Terugkoppeling en conclusies:

Frans Backhuijs is in zijn rol als bestuurlijk "trekker" van de U10 zeer content met de getoonde betrokkenheid bij de U10 en de input die is gegeven. De navolgende rode lijn kwam uit de gesprekken naar voren:

1. De raadsleden gaven aan dat bestuurders (collegeleden) blijven besturen via de bestuurstafels. Wellicht is het een goed idee om analoog ook raadstafels te organiseren (bijv. in U10 Beraad(t) – zie ook onder 4.)
2. De raden moeten beter geïnformeerd worden door de wethouders en burgemeesters; de raadsleden moet "er zelf ook meer naar vragen". Een haal- en brengplicht over en weer.
3. Door aan de voorkant gezamenlijk de agenderende rol als raden te pakken (via raads- /thematafels waar actuele maatschappelijke ontwikkelingen besproken kunnen worden), "sturen" de raden datgene aan wat vervolgens aan de bestuurstafels door wethouders en burgemeesters verder opgepakt / uitgewerkt wordt. De bestuurstafels koppelen aan nog in te stellen raadstafels terug.
4. Houdt het U10 Beraad(t) in ere, maar vul het anders in met thema's die "nog aan de voorkant" staan. Experimenteer daarbij met meerdere werkvormen, bijvoorbeeld Deense model (algemene agendasettende vergadering), instellen raadstafels en de bloedgroepen/fracties meer als gezamenlijke fractie laten functioneren.

De griffiers gaan hiermee verder aan de slag. Het eerstvolgende U10 Beraad(t) krijgt op onderdelen een andere opzet, waarbij het faciliteren van de interactie tussen raadsleden steeds uitgangspunt is.